

SYLLABUS E DREJTA PRIVATE ROMAKE

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Juridik
Titulli i lëndës:	E drejta private romake
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti i parë, Semestri II
Numri i orëve në javë:	3+1
Vlera në kredi – ECTS:	7
Koha / lokacioni:	Prishtinë
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.asst. Ardrit Gashi
Detajet kontaktuese:	E-mail: ardrit.gashi@uni-pr.edu Konsultimet: <i>E martë ora 10:00 – 12:00;</i> <i>E enjte ora 14:00 – 16:00 .</i>
Përshkrimi i lëndës:	<p>Sistemi juridik një vendi nuk do të mund të kuptohet në mënyrë të mirëfilltë nëse ai studihet ndaras nga historia dhe origjina e tij.</p> <p>E drejta romake quhet e tillë për shkak se u zhvillua përgjatë shekujve të dominimit të Perandorisë Romake (500 vite para erës së re dhe 500 vite pas erës së re). Pra, e drejta romake nënkupton një sistem rregullash dhe parimesh që përfshinte të drejtën e shkruar dhe të pashkruar (që bazohej në tradita/zakone) dhe legjislacionin e qytetit të Romës, po ashtu, që përfshinte legjislacionin e asambleve, vendimet e senatit, aktet e perandorëve, dekretet e pretorëve, shkrimet e juristëve dhe kodet e perandorëve të mëvonshëm.</p> <p>E drejta romake e cila mësohet në këtë kurs të ligjëratave paraqet vetëm të <i>drejtën private romake</i>, dhe jo të drejtën penale romake, të drejtën administrative romake, etj.</p> <p>E drejta private romake paraqet bazamentin substancial të jurisprudencës të shumicës së vendeve evropiane dhe më larg. Kjo disipline edhe pse historike tashmë, bazohet kryesisht në faktin se është baza e kodifikimeve civile evropiane kontinentale dhe pastaj përmes këtyre kodeve është përhapur edhe më tej në të gjithë botën.</p>

<p>Qëllimet e lëndës:</p>	<p>Qëllimi kryesor i lëndës është që studentëve të ju ofrohen njohuri lidhur me institutet juridike fundamentale të së drejtës private romake. Duke filluar nga e drejta personale apo e drejta sa i përket personave; e drejta në lidhje me sendet dhe e drejta lidhur me paditë apo aplikimin e tyre në rastet kur shkeleshin të drejtat subjektive civile.</p>		
<p>Rezultatet e pritura të nxënies:</p>	<p>Studentët do të fitojnë njohuri thelbësore teorike lidhur me lëndën dhe institutet juridike të së drejtës private romake.</p> <p>Studentët do të kenë një pasqyrë të qartë për statusin e lëndës të së drejtës private romake, rolin dhe rëndësinë e saj didaktike.</p> <p>Studentët do të mësojnë për konceptet bazike filozofike të së drejtës në përgjithësi, duke filluar nga <i>ius; actio; lex; iurisprudentia; iura; ipso iure; ipso factum;</i> etj.</p> <p>Studentët do të fitojnë njohuri të mjaftueshme lidhur me disa institute juridike nga e drejta familjare, e drejta pronësisë, e drejta e detyrimeve dhe e drejta trashëgimore, të cilat ende iu kemi prezentë në mënyrë të modernizuar në sistemonin tone juridik</p> <p>Studentët do të jenë në gjendje të kuptojnë se kur bëhet fjalë për një institut juridik nga e drejta private moderne, të identifikojnë origjinën e tij në të drejtën romake.</p> <p>Studentët do të kenë të qartë po ashtu procedurat civile të cilat mund të zhvillohen në rast cenimit të drejtave nga marrëdhëniet juridike civile dhe sipas cilave padive juridike.</p>		
<p>Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)</p>			
<p>Aktiviteti</p>	<p>Orë</p>	<p>Ditë/javë</p>	<p>Gjithsej</p>
<p>Ligjërata</p>	<p>3</p>	<p>Javë</p>	<p>45</p>
<p>Ushtrime teorike/laboratorike</p>	<p>1</p>	<p>Javë</p>	<p>30</p>
<p>Punë praktike</p>	<p>/</p>	<p>/</p>	<p></p>
<p>Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet</p>	<p>2</p>	<p>Javë</p>	<p>/</p>

Ushtrime në teren	/	/	/
Kollokfiime, seminare	1	15 Javë	/
Detyra të shtëpisë	/	/	/
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	/	/	/
Përgatitja përfundimtare për provim	3	30 ditë	90
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	/	/	/
Projektet, prezantimet, etj.	1	15 Javë	/
Totali	12	15 Javë	165

Metodologjia e mësimdhënies:

Ligjëratat do të ofrohen sipas metodave dhe standardeve me te avancuara në fushën e studimeve të së drejtës. Si e metoda bazike apo themelore do të jenë metoda ligjërimit, metoda interaktive, dhe metoda historike e studimit të ngjarjeve, metoda analitike.

Metoda e ligjërimit do të mundësoj që studentët marrin njohuritë drejtpërdrejt nga lënda e të drejtës private romake. Ligjërimit do të përfshijë një trajtim dhe diskutim të gjerë teorik doktrinar dhe praktik për të gjitha institutet e të drejtës private romake.

Përmes metodës interaktive synohet angazhimi i studentëve në fitimin e shkathtësive argumentuese dhe retorike që studentet të paraqesin pikëpamjet dhe botëkuptimin e tyre lidhur me të drejtën romake. Në këtë kuptim do të praktikohen edhe punimet seminarike dhe prezantimet. Studentët do të inkurajohen për studimin e ndonjë teme apo instituti juridik nga e drejta romake.

Metoda historike e studimit të instituteve juridike, po ashtu paraqet një rëndësi të posaçme sidomos për lëndën e të drejtës romake. Institutet juridike dhe shembujt nga e drejta romake do të mundësojnë që studentët të arrijnë një shkallë me të gjerë të kuptimit të tyre dhe zhvillimit të aftësive të tyre në interpretimin e ligjit. Përmes kësaj metode, në instancën e fundit studentet do të jenë në gjendje që të identifikojnë normën juridike relevante për marrëdhëniet juridike.

Metodat e vlerësimit:	<p>Vlerësimi i studentit do të bazohet në gjithë aktivitetin dhe angazhimin e tij hulumtues dhe didaktik, si në vijim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Vijueshmëria në ligjërata dhe diskutimet në klasë – 10%;</i> 2. <i>Punimi seminarik dhe prezantimi – 10%-20%;</i> 3. <i>Testi I (kollokiumi I) – 35%</i> 4. <i>Testi II (kollokiumi II) – 35%</i> <p><i>Për të kaluar provimin nevojiten së paku 55 pikë.</i> <i>55- 64 pikë/nota 6;</i> <i>65-74 pikë/nota 7;</i> <i>75-84 pikë/nota 8;</i> <i>85-94 pikë/nota 9;</i> <i>95-100/nota 10</i></p>
Literatura	
Literatura bazë:	<ul style="list-style-type: none"> - Asllan Bilalli & Bedri Bahtiri, <i>E drejta Romake</i>, Prishtinë, 2015. - Asllan Bilalli, <i>Fjalor me Shpjegime latinisht-shqip</i>, Prishtinë 2015. - Ardit Gashi, Avni Puka, Iset Morina, Nebojša Boričić, Visar Morina, <i>FJALOR JURIDIK – E drejta private, publike dhe penale</i>, Iset Morina (ed.), Prishtinë, 2019;
Literatura shtesë:	<ul style="list-style-type: none"> - Ivo Puhan, <i>E drejta romake</i>, Prishtinë, 1988. - Andrew Borkowski & Paul du Plessis, <i>Textbook on Roman Law</i>, Oxford University Press, 2005. - Barry Nicholas & Ernest Metzger, <i>An Introduction to Roman Law</i>, Oxford University Press, 2008.
Plani i dizajnuar i mësim:	
Javët	
<i>Java e parë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Njoftimi me përmbajtjen e lëndës në përgjithësi, mënyrën e zhvillimit të mësimit gjatë semestrit dhe literaturën. - Vështrim i përgjithshëm i shtetit dhe të drejtës romake. Rëndësia dhe ndikimi i së drejtës romake. - Periodizimi dhe ndarja e së drejtës private romake. Burimet e së drejtës romake: - Periudha e së drejtës së lashtë, klasike dhe postklasike.

Java e dytë:	<ul style="list-style-type: none"> - Subjektet e së drejtës. - Zotësia juridike dhe zotësia e veprimit. - Fitimi, përmbajtja, kufizimi dhe humbja e zotësisë juridike. - Zotësia e veprimit të personave fizik. - Personat juridik.
Java e tretë:	<ul style="list-style-type: none"> - Familja romake, pozita juridike e anëtarëve të familjes. <ul style="list-style-type: none"> - <i>E drejta martesore:</i> - <i>Kushtet për lidhjen e martesës.</i> - <i>Pengesat për lidhjen e martesës,</i> - <i>Fejesa,</i> - <i>Format për lidhjen e martesës,</i> - <i>Marrëdhëniet personale dhe pronësore mes bashkëshortëve,</i> - <i>Zgjidhja e martesës,</i> - <i>Tutoria dhe kujdestaria,</i> - <i>Llojet e tutorisë dhe kujdestarisë.</i>
Java e katërt:	<ul style="list-style-type: none"> - Nocioni i sendit. - Marrëdhëniet sendore-juridike. - Llojet e sendeve. - Posedimi. - Mbrojtja e posedimit. - Kuptimi i pronës private dhe përmbajtja e saj. - Kufizimet. - Llojet e pronës private.
Java e pestë:	<ul style="list-style-type: none"> - Fitimi i pronësisë. - Mënyrat e fitimit të pronësisë. - Mjetet juridike për mbrojtjen e pronësisë. - Humbja e pronësisë.
Java e gjashtë:	<ul style="list-style-type: none"> - Të drejtat sendore mbi sendet e huaja. - Servituti. - Pengu.
Java e shtatë:	<i>Provimi i ndërmjetëm (Kolokfiumi i I)</i>
Java e tetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Marrëdhëniet e detyrimeve. - Subjektet e marrëdhënieve të detyrimeve. - Përfaqësimi. - Ndërrimi i subjekteve.
Java e nëntë:	<ul style="list-style-type: none"> - Përmbajtja e detyrimeve, elementet esenciale. - Elementet jo esenciale. - Sigurimi i aktiveve. - Sigurimi real dhe ai personal. - Shuarja e detyrimeve. - Përmbushja e detyrimeve dhe pasojat e mos përmbushjes së detyrimeve.
Java e dhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrata si burim detyrimesh, kuptimi dhe klasifikimi i kontratave. - Kontratat reale dhe konsensuale: <ul style="list-style-type: none"> - <i>huaja,</i> - <i>huapërdorja,</i> - <i>depozita,</i> - <i>pengu,</i> - <i>shitblerja,</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - qiraja, - kontrata në vepër.
Java e njëmbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Deliktet si burime detyrimesh. - Detyrimet të cilat krijohen nga bazat tjera të ndryshme.
Java e dymbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Marrëdhëniet trashëgimore-juridike. - Mënyrat e thirrjes në trashëgim. - Trashëgimia ligjore. - E drejta e domosdoshme e trashëgimit. - Fitimi i trashëgimit.
Java e trembëdhjetë:	- Trashëgimia testamentare dhe llojet e testamentit
Java e katërbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Kuptimi dhe krijimi i procedurës civile. - Procedura <i>Legis actio</i>, Organet e Procedurës <i>legis actio</i>. - Procedura <i>in iure</i> dhe <i>apud iudicem</i>. - Aktgjykimi, anulimi i aktgjykimit, Ekzekutimi i aktgjykimit. - Mjetet e jashtëzakonshme për mbrojtjen e të drejtave subjektive, <i>Interdiktet</i>. - Procedura Ekstraordinare.
Java e pesëmbëdhjetë:	<i>Provimi i ndërmjetëm (Kollokfiumi i II)</i>
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:	
<p>Studentët janë të obliguar që të vijojnë ligjëratat, ushtrimet si dhe të gjitha aktivitetet gjatë gjithë semestrit, e gjithashtu duhet tu përmbahen dispozitave të Statutit dhe Kodit të Etikës.</p>	